

Versnellingshuis Nederland Ciruclair!

Plan van aanpak vraagcreatie circulair plastic

Aanleiding: Aankomende EU-wetgeving & sterke uitgangspositie Nederlands

Nederland heeft zowel de ambitie & uitgangspositie voor leidende positie

Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) bevat specifieke doelstellingen voor de productie, verwerking en het hergebruik van plastics, met een bijzondere focus op het verhogen van het aandeel *circular, recycled & biobased* plastic.

Door het gebruik van fossiele grondstoffen te verminderen, kan per kilogram geproduceerd plastic leiden tot een reductie van gemiddeld 2,5 kilogram CO₂-uitstoot.

De Transitie Agenda Kunststoffen kent de specifieke doelstelling dat in 2030 50% van de gebruikte grondstoffen voor kunststofproducten circulair is, wat neerkomt op 1.000 kiloton aan kunststofrecycalaat. Hiervan is 750 kiloton afkomstig uit mechanische recycling en 250 kiloton uit chemische recycling. Daarnaast wordt gestreefd naar het inzetten van 370 kiloton biobased grondstoffen in 2030. De ambities sluiten aan bij de Nederlandse ambities gericht op duurzame koolstof evenals het verminderen van afhankelijkheid en versterken van strategische autonomie

EU Context: extra inzet & wetgeving gericht op circulaire & schone industrie

Ook Vanuit EU-wetgeving komen er verschillende wettelijke verplichtingen om een percentage gerecycled (circulair) plastic te gebruiken in verpakkingen (bijv. 30% in 2030), vanuit de Europese Verordening Verpakkingen en Verpakkingsafval (PPWR). Daarnaast wordt er meer relevante wetgeving in EU-verband besproken, om de industrie versneld te transformeren naar een schone, circulaire (en cyberveilige) industrie.

Creating Market Demand	Industrial Decarbonisation Accelerator Act (Q4 '25)
	Circular Economy Act (Q4 '26)
	Bioeconomy strategy (Q4 '25)

Bijmengverplichtingen voor verschillende productgroepen volgen, oa door bovengenoemde wetgeving, en in parallel wordt gewerkt aan het decarboniseren van de energie-intensieve industrie.

De Nederlandse overheid en het bedrijfsleven zien deze bijmengverplichtingen op productniveau als belangrijk mechanisme om de markt voor circulaire polymeren aan te zetten, zonder vraag via normering is er immers geen businesscase voor het aanbod. Bedrijven in de keten zijn veelal actief op internationale markten, zowel de EU Interne Markt als wereldwijde markten. De verwachte EU-wetgeving zal impact hebben op diverse bedrijven in de bestaande en toekomstige plastic keten.

De combinatie van ambitie en aankomende wetgeving maakt het urgenter om nu in zetten po doorbraakproject gericht op circulaire plastics, om zodoende een sterke positie op te bouwen in een zeer dynamische & concurrerende internationale markt.

Inleiding

Op dit moment heeft de Europese plasticindustrie een slechte concurrentiepositie mede vanwege relatief goedkoop nieuwe plastic op basis van fossiele grondstoffen uit de Amerika en China. Tegelijkertijd groeit de productie van gerecycled, circulair en hernieuwbaar (biogebaseerd) plastic in Azië en Zuid-Amerika. Door lagere kosten voor energie & arbeid zijn ook gerecyclede plastics substantieel goedkoper dan gerecycled plastic in Europa. De prijsverschillen maken het moeilijk voor Nederlandse en Europese recyclingbedrijven om concurrerend te blijven. Een gevolg van de internationale marktdynamiek is dat ook de productie van polymeren en de verwerking ervan in producten in omvang sterk aan het dalen is. Dit geldt zowel voor Nederland, als meerdere EU-landen.

Faillissementen recycling industrie NL 2024

	2024	Recycling technologie	waardeketen
1	Plastic recycling Amsterdam	MR - Magnetic Density Separation	Huishoudelijk (HH) plastic afval
2	Umincorp Rotterdam	MR	PET Trays
3	Ioniqa	CR - Depolymerisatie	Verpakkingen (PET), textiel
4	Clear Polymers	MR	Landbouwfolie, BA (folie)
5	Stiphout Plastics	MR	HHA - verpakkingen
6	Tusti	MR	BA
7	TRH	MR	PVC
8	Blue Cycle	CR – Thermochemisch (pyrolyse)	Mixed plastic waste
9	Vinyl Recycling	(MR) buiten NL, handelshuis	PVC
10	EcoCircle	MR	BA - folies
11	Re-Match (2025)	MR	kunstgras

In totaal 75M€ subsidies (ex Re-Match) en overheidsinvesteringen en 100kT/jr recycling capaciteit verloren
Installaties grotendeels ontmanteld of buiten Europa opnieuw opgebouwd

Wanneer bedrijven in Nederland de voorkeur geven aan goedkopere geïmporteerde plastics in plaats van gerecyclede plastics uit Nederland of Europa, wordt de prikkel om in circulaire innovatie te investeren kleiner. Door de import wordt ook de afhankelijkheid van toeleveranciers buiten Europa vergroot, waardoor Nederland en EU aan strategische autonomie zal inleveren, met mogelijk grote gevolgen op lange termijn. Het opbouwen van kennis & capaciteit is cruciaal om op termijn de afhankelijkheid te reduceren. Tot slot voldoen gerecyclede plastics uit Azië niet altijd aan de Europese milieunormen, terwijl Europese recyclers inzetten op hoogwaardige recycling met schone en traceerbare plasticstromen.

Kortom: Wanneer we geen actie ondernemen om de capaciteit van circulaire plastics in Europa verder op te bouwen, is de kans zeer groot dat Europa en Nederland sterk afhankelijk zal blijven van de import van zowel plastic van fossiele grondstoffen als circulaire plastics.

De Europese Interne Markt kan alleen invulling geven aan de toekomstige nationale normen en EU-doelstellingen / vereisten als er tijdig substantiële investeringen worden gedaan, oplopend tot €8 miljard euro in EU¹. Investerings blijven op dit moment uit vanwege juridische barrières, technologische- & operationele uitdagingen, evenals financiële onzekerheid. Recente Conversio-studie van het Groeifondsprogramma Circular Plastics NL toont de mismatch tussen vraag- & aanbod op polymeerniveau, ingegeven door de eenzijdige wettelijke verplichting om volumes te verwerken, ongeacht kwaliteit en het non-EU gemak van import². De Clean Industrial Deal moet de Europese Industrie gaan helpen om zowel weer concurrerend te worden als te verduurzamen. Voor de plastic keten biedt dit de kans om de concurrentiepositie weer te herstellen door de vraag naar circulaire producten te versnellen, de recyclaatmarkt te herstellen en het aanbod van circulaire polymeren op te schalen.

Doorbraak gericht op capaciteitsopbouw hoogwaardige circulaire plastics

Om aan toekomstige nationale en Europese regelgeving te kunnen voldoen is stimulering van nieuwe slimme sorteertechnieken & innovatieve recycling technologieën van groot belang. Gebruikte plastics worden veelal gerecycled voor laagwaardige toepassingen (downcycling). Dit betekent dat zowel vraag als aanbod al in de komende jaren moet worden gestimuleerd om zodoende een groeipad te creëren richting aankomende wettelijke normen.

De investeringsbereidheid van ketenpartijen wordt daardoor groter, waardoor ook tijdig gestart kan worden met capaciteitsopbouw om aan aankomende normen te voldoen. De combinatie van bovenwettelijke inzet en simuleringsmaatregelen, gecombineerd met wettelijke normering op termijn resulteert in een circulaire plastic keten, waarin materialen na inzameling via slimme sortering & innovatieve recycling worden ingezet in diverse hoogwaardige toepassingen, aangevuld biobaseerd plastic, als vervanging van plastic uit fossiele grondstoffen.

Het doel van ketendoorbraakproject is een gezamenlijk groeipad voor kwalitatief gerecycled, circulair en hernieuwbaar (biobaseerd) plastic in de markt te organiseren in de aanloop naar Europese Verpakkingenverordening (PPWR) en andere productregelgevingen, om zowel vraag als aanbod op te bouwen gericht op capaciteitsopbouw en innovatie in de keten.

- **Vraagcreatie:** Merkeigenaren en retailers geven specifieke wensen & behoefte aan voor gerecycled, circulair & hernieuwbaar plastic in aanloop naar 2030, met specifieke kwaliteit & eigenschappen en polymeertypen (bijv. contactgevoelige toepassingen, zoals voedingsmiddelen & cosmetica, evenals niet-contactgevoelige toepassingen, zoals huishoudelijke- & schoonmaakproducten). De bereidheid om lange termijn zekerheid te bieden door middel van afnamecontracten wordt gestimuleerd door financiële prikkels (tariefdifferentiatie via UPV, evenals reduceren van ketenkosten) en gefacilieerd door samenwerking tussen consortiumbedrijven en ketenpartijen (oa. afstemming ACM).
- **Aanbod:** Ketenpartijen, zoals sorteerinstallaties, recyclers, chemiebedrijven als bedrijven actief in bioplastics krijgen een concreet & realistisch beeld van de benodigde hoeveelheden

¹ [European plastics manufacturers plan 8 billion euros of investment in chemical recycling](#)

² [Navigating Volumes and Value Chains Towards Circularity - Circular Plastics NL](#) (p21 & p58)

en kwaliteit, en kunnen op basis daarvan met meer zekerheid investeringsbeslissingen nemen om de komende jaren aan de groeiende vraag én de gewenste kwaliteit voldoen.

De focus van het consortium ligt daarbij op verpakkingen. De systematiek die hierbij wordt ontwikkeld is - met oog op opschaling – ook relevant voor andere sectoren, zoals bouw, textiel, automotive. Deze sectoren worden, mogelijk via UPVs, gedeeltelijk ook gestimuleerd door aankomende EU-wetgeving. Hierdoor kan innovatie & opschaling meerdere markten bedienen, waardoor risico's verspreid worden en volumes toenemen, cruciaal voor een sluitende business case in groene chemie & circulariteit.

Aansluiting Plastic Tafel

De aanpak sluit aan bij de recente afspraken in Plastic Tafel³, waarbij voorstellen voor nieuwe maatregelen zijn gepresenteerd, waaronder het commitment van bedrijven aan bovenwettelijke inzet van circulair plastic in verpakking en uitwerking van een circulaire hefboom. Ook de mogelijkheden om de meerkosten in de circulaire plastickeuren te beperken zijn relevant, evenals de doorontwikkeling van het instrument UPV, waarbij strengere eisen gesteld kunnen worden aan het toepassen van tariefdifferentiatie door producentenverantwoordelijkheidsorganisaties. Het opbouwen van een plastic bank door Verpact is mogelijk relevant, waarbij de ontwikkeling en inzichten meegenomen kunnen worden. De ontwikkeling van deze plastic bank is gericht op plastics dat na inzameling is gesorteerd en overgeslagen en vervolgens ge-matched moet worden met recyclers om het materiaal te verwerken naar vaak secundaire producten. Dit doorbraakproject richt zich niet op het beschikbare plastics na inzameling en sortering, maar werkt toe naar de aankomende verplichtingen om substantiële hoeveelheden recyclee toe te passen, waarvoor nieuwe technologieën op schaal moeten worden gerealiseerd, breder dan capaciteit in Nederland. Bij de uitvoering & realisatie van deze doelstelling zal aansluiting worden gezocht bij de initiatieven vanuit de plastic tafel. Op dit moment liggen de voorstellen ter besluitvorming voor aan meerdere bewindspersonen.

Voorgestelde oplossingsroute

De voorgestelde route is om vanuit een collectief van merkeigenaren & retailers in gezamenlijkheid substantiële volumes in kaart te brengen om zodoende de markt van circulair plastic 'aan' te zetten middels zekerheid voor consistente & betrouwbare toelevering.

De gezamenlijke 'vraagcreatie' moet resulteren in voldoende zekerheid en vertrouwen bij investeerders en bedrijven om investeringsbeslissingen in NL te nemen, de bestaande recyclingcapaciteit op peil te houden, de capaciteitsopbouw voor nieuwe technieken en sortering van afvalstromen op te schalen en vraag vanuit de merkeigenaren te matchen met de benodigde feedstocks voor circulair plastic (gerecycled en/of bio-gebaseerd).

³ [Opdrachtbrief Plastic tafel - Speciaal Regeringsvertegenwoordiger - Tweede Kamer | Plactictafel: Nederland kan koploper circulaire plastics worden](#) (2 juli 2025) | [Toekomst van plastics is circulair - VNO-NCW](#) (2 juli 2025)

Belangrijk voordeel voor Europa, en Nederland in het bijzonder, is dat er in de aanloop naar EU-wetgeving een consistent groeipad ontstaat en daarmee een solide businesscase om investeringsbeslissingen te nemen, en afhankelijkheid van fossiele grondstoffen voor plasticproductie te verminderen. Het is niet wenselijk om de toenemende vraag in te vullen met materiaal van buiten Europa, conform de laatste gedachten van de Europese Commissie⁴.

⁴ [Plastic waste from outside the EU currently cannot count towards SUPD 25% target - ICIS](#) (4 June 2025)

Het Consortium

Er zijn drie groepen bedrijven indirect betrokken bij het voorstel.

- **Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC): in een eerdere fase is een variant van het voorstel besproken binnen** Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC)⁵. Dit is een samenwerking van acht toonaangevende multinationals die zich richten op duurzame bedrijfsmodellen. De focus ligt op drie transitie-thema's: klimaat, circulariteit en sociale gelijkheid. DSGC-bedrijven: AkzoNobel, dsm-firmenich, FrieslandCampina, HEINEKEN, KLM, Philips, Shell, Unilever. De uitkomsten van eerdere bijeenkomst zijn opgenomen in bijlage 1: *Output Report: Sustainable Feedstock Uptake Deep Dive*.
- **Plastic Tafel:** Diverse bedrijven zijn betrokken bij bovenwettelijke commitment binnen de Plastic Tafel om gezamenlijk ca. 115.000 ton circulair plastic in zetten, waaronder Albert Heijn, Beiersdorf, Bolletje, Bonduelle, Burg Group, Cloetta, Coca-Cola Europacific Partners, Cosun Beet Company, Dijkstra Plastics, FrieslandCampina, JDE Peet's, Kraft Heinz Company, L'Oréal, Mondelēz, Nestlé, PepsiCo, Riedel, Signature Foods, Unilever, Vrumona.
- **Consortium ketendoorbraakproject:** Het aanvragende consortium voor dit ketendoorbraakproject is een specifieke selectie van bovenstaande bedrijven, die reeds samenwerken op het gebied van verpakkingen & circulaire plastics: Albert Heijn, Coca-Cola, Mars, FrieslandCampina, HEINEKEN, JDE Peet's, Mondelēz, Nestlé. PepsiCo en Unilever.

De betrokkenheid van diverse merkeigenaren en retailers zijn van cruciaal belang in dit ketendoorbraakproject. De 10 bedrijven in het consortium vormen de kern. Deze merkeigenaren hebben allen bovenwettelijke ambities voor circulaire plastics, en er bestaat een overlegstructuur die kan worden ingezet voor het ketendoorbraakproject.

Relevante bedrijven in de waardeketen, zoals inzamelaars, sorteerders, convertors, evenals producentenverantwoordelijkheidsorganisaties (PROs) worden vanaf het eerste moment betrokken om beschikbaarheid (aanbod recycled/circulair/biobased feedstock) mede te organiseren, evenals de bedrijven in de eerste twee groepen. Het is vanwege mededingingsrecht belangrijk dat het ketendoorbraakproject voor alle relevante bedrijven in de keten toegankelijk is. Het voorstel is daarom het consortium als kerngroep te laten fungeren, en voor diverse toepassingen (polymeertypes, kwaliteit, verpakkingsapplicaties) ketensamenwerking te ontwikkelen.

Het opbouwen en verder uitbouwen van dit consortium naar ook andere productgroepen is onderdeel van het Plan van Aanpak, om relevantie voor andere plastic ketens vanaf het eerste moment te borgen.

⁵ [Dutch Sustainable Growth Coalition \(DSGC\)](#)

Benodigheden voor succesvolle realisatie

Voor een succesvolle realisatie van de voorgenomen oplossingsroute en het realiseren van een doorbraak zijn een aantal elementen cruciaal.

1) Creëren van een koplopersgroep:

- Het consortium vormt een groep van koplopers die zich committeren aan volumes en kwaliteitsspecificaties, vooruitlopend op aankomende verplichtingen vanuit EU-regelgeving. Deze koplopers moeten bereid zijn om de initiële hogere kosten te dragen om investeringen te stimuleren met oog op de lange termijn voordelen van een goed ontwikkelde Europese/Nederlandse markt voor secundaire / duurzame grondstoffen. De hogere kosten kunnen deels worden gecompenseerd door tariefdifferentiatie ook ketenfinanciering, de compensatie zal naar verwachting ook beperkt zijn. Het consortium neemt een voortrekkersrol voor marktopbouw van hoogwaardig recyclebaar, en ontwikkeld daardoor een betrouwbare & solide toeleveringsketen.
- Naast merkeigenaren en retailers is het belangrijk dat producenten en verwerkers van plastic aan te laten sluiten. Een uitvraag voor interesse kan worden gedaan aan de Versnellingstafel Chemische recycling (VTCR) en via relevante programma's binnen het Nationaal Groeifonds, onder andere [Circular Plastics NL \(CPNL\)](#) en [Biobased Circular](#), evenals netwerkorganisaties in verduurzaming zoals MVO Nederland. Ook bedrijven die aan de Plastic Tafel een bovenwettelijk commitment hebben uitgesproken kunnen deel uitmaken van de te vormen kopgroep.
- Juridische begeleiding is nodig om bestaande terughoudendheid vanwege mededingingsrecht te mitigeren. In een dergelijk doorbraakproject om samenwerking te stimuleren met als doel marktcreatie te ontwikkelen is het van groot belang vanaf de start rekening te houden met de geldende regels vanuit het mededingingsrecht. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) zal een adviesrol moeten hebben gedurende het proces⁶. De ACM heeft in het voortraject aangegeven bereid te zijn om mee te denken in het vervolgtraject en toepassing van de beleidsregel '[Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken](#)'.
- Een eerste afbakening kan besproken worden op basis van benodigde condities van diverse afnemers die breed gedeeld worden, waaronder kwaliteitscriteria voor bepaalde toepassingen (bijv. voeding & cosmetica / contact-gevoelige toepassingen, evenals non-food in diverse gradaties), evenals leveringszekerheid en bepaalde waardeketens (in de realiteit behelst de productie van circulaire plastics zeer internationale en complexe ketens).

• ⁶ [Afspraken met andere bedrijven over duurzaamheid - ACM](#), incl.
○ [Leidraad: Samenwerking tussen concurrenten](#)
○ [Leidraad: Afspraken tussen leveranciers en afnemers](#)

2) Relevante organisaties voor realisatie & opschaling betrekken:

- Daarnaast zijn een aantal fora en partijen relevant om ketensamenwerking te organiseren, zoals chemieclusters, uitvoeringsorganisatie van de producentenverantwoordelijkheid Verpact. Een belangrijk instrument dat zij hanteren is de tariefdifferentiatie. In het ketendoorbraakproject zal worden onderzocht hoe tariefdifferentiatie zo optimaal mogelijk kan worden ingezet voor het aanzetten van de markt voor circulair plastic. De Versnellingstafel Chemische recycling biedt veel expertise en marktpartijen om te betrekken. De producenten & importeurs in dit consortium en de te vormen kopgroep zijn daarmee belangrijke stakeholders om met Verpact na te denken over de doorontwikkeling van tariefdifferentiatie richting de toekomst, omdat de huidige prikkel onvoldoende blijkt om voldoende versnelling te realiseren. Verdere ontwikkeling van UPV is mogelijk wenselijk.
- Inventarisatie van bedrijven die betrokken willen worden kan mogelijk via verschillende branche- & industrieassociaties, oa. Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten (NVZ), Nederlandse Cosmetica Vereniging (NCV), Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), De Koninklijke Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) en VNO-NCW & MKB Nederland.
- Het Nationaal Groeifonds, met onder andere bovengenoemden programma's zijn relevant bij realisatie & opschaling voor specifieke kennis & ontwikkelingsprojecten. Met name kennisontwikkeling en modellen kunnen waardevol zijn voor realisatie & verbreding naar andere UPVs.
- Betrokkenheid van financiële instellingen en mogelijke investeerders; Invest-NL, European Investment Fund (EIF), evenals regionale investeringsmaatschappijen, o.a. Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), InnovationQuarter in Zuid-Holland, Limburgse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij (LIOF), Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland (Oost NL), Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM).

3) Opbouwpaden tbv circulariteit uitwerken

- Het doel is opschaling en versnelling van de productie (aanbod) en toepassing (vraag) van circulair plastic te stimuleren door o.a. als collectief van merkeigenaren de benodigde volumes en specifieke kwaliteitseisen in de markt te zetten. Concurrentie t.o.v. (goedkopere) alternatieven, veelal afkomstig van buiten EU, te ondervangen met zicht op solide toeleveringsketen met substantiële volumes voor langere termijn gecombineerd met heldere kwaliteitseisen. Kortom heldere marktvraag creëren t.a.v.:
 - Volumes in groeipad richting EU-verplichtingen
 - Kwaliteitscriteria voor diverse categorieën / toepassingen
- De huidige inzichten in volumes die in kaart zijn gebracht door de Plastic Tafel bieden daarvoor een basis, maar zijn een basale inschatting voor de behoefte aan gerecycled plastic in het algemeen. Specifieker inzichten op basis van uitgewerkte roadmaps van deelnemende bedrijven moeten leiden tot specifiekere inzicht dat idealiter kan worden geaggregeerd naar toekomstige behoeftes en vraag op polymer-level en grade-level.
- Na het inzichtelijk maken van de volumes moet gewerkt worden aan de opbouw van de ketensamenwerking om de ontwikkeling (testing, validation, adjustments, etc) en opschaling (supply chain, permits, engineering) in de praktijk te faciliteren en te stimuleren.
- Er bestaan zowel waardevolle lessen uit (internationale) projecten, die benut kunnen worden, evenals best practices in andere landen / markten om te integreren (bijv. Frankrijk, Italië) en om terugkerende fouten t.a.v. recyclaatmarkt te vermijden en uitdagingen effectief aan te pakken.
- Bij de aanvang is het belang de behoeften van diverse bedrijven in de gehele circulaire keten te inventariseren, evenals criteria van investeerders om de financiële vereisten in beeld te brengen, om vervolgens investeringen te kunnen stimuleren en volumes op te schalen.
- De impact in termen van circulariteit, evenals vermindering van koolstofemissies, zowel directe emissies als ketenemissies via Scope 3-reductie, in beeld te brengen om vervolgens mee te kunnen wegen in investeringsbeslissingen.

4) Afspraken via een convenant vastleggen en monitoren

Alle partijen werken aan de verduurzaming van verpakkingen. Het afgegeven bovenwettelijke commitment moet concreet worden gemaakt door de te vormen aanjagende kopgroep, opschaling van het consortium en opbouwpaden. De resultaten van deze exercitie moeten leiden tot concrete afspraken.

- Ambitie is om toe te werken naar een convenant om de afspraken vast te leggen (bijv. na verkenningsfase). In het convenant wordt de inzet van deelnemende organisaties vastgelegd via een commitment, om zowel volumes (zowel afname als grondstofleveringen) als investeringen vast te leggen.
- Het is van belang specifiek aandacht te geven aan commerciële afspraken, waarbij de mogelijkheid om volumes van afnemers geaggregeerd te bespreken met potentiële leveranciers, om de nodige zekerheid te bieden om nieuwe investeringen in capaciteitsopbouw te creëren.
- De ACM kan mogelijk meedenken in het ontwikkelen mechanismes en alternatieve methoden om meerprijzen / green premium (in de vorm van bandbreedtes) bespreekbaar te maken, waarbij alle deelnemers over publieke informatie beschikken.
- Opzet van adviesgroep om doorlopende feedback & begeleiding te bieden (VNO-NCW).
- De jaarlijkse monitor chemische recycling kan worden uitgebreid / geschikt gemaakt om opbouwpad in de praktijk te monitoren.
- Belemmeringen in opschaling productie of toepassing worden op hoog bestuurlijk niveau geadresseerd (Feedbackloops).

5) Uitvoeren, monitoren en marktplaats voor andere sectoren

In actielijn 4 zijn de afspraken inzichtelijk gemaakt en vastgelegd en met elkaar afgesproken welk groeipad wordt ingezet en op welke wijze deze gemonitord wordt. In deze actielijn worden de afspraken daadwerkelijk uitgevoerd en gemonitord en bijgestuurd waar nodig en/of belemmeringen in de uitvoering geagendeerd.

De focus van het consortium ligt op verpakkingen, maar het te ontwikkelen systeem waarbij een marktplaats voor kwalitatieve plastics ontstaat is tevens toepasbaar op andere sectoren. In deze actielijn worden de verbindingen gemaakt met de sectoren bouw, textiel en automotive en een start gemaakt om deze sectoren te verbinden op de marktplaats op basis van de geleerde lessen uit de actielijnen 1 t/m 3.

Welke hulp van het Versnellingshuis is nodig

Om de voorgestelde oplossingsroute met elkaar te kunnen vormgeven is ondersteuning nodig van een onafhankelijk ketenregisseur/ketenregieteam dat het vertrouwen wint van zowel de aanbod- als de vraagzijde zodat partijen inzicht kunnen geven in betreffende materiaalstromen en behoeften in de komende jaren. De consortiumpartners hebben de ambitie uitgesproken om te komen tot werkend systeem dat het groeipad naar de toepassing van circulaire plastics mogelijk maakt.

De ketenregisseur of ketenregieteam is verantwoordelijk om een koplopers groep vorm te geven op basis van de bij deze aanvraag betrokken partijen en partijen die een bovenwettelijke commitment hebben uitgesproken. Ook zal de regisseur zich inzetten om deze koplopers groep uit te breiden met relevante organisaties en partijen om tot voldoende schaal te kunnen komen (actielijn 2).

Voor het uitvoeren van actielijn 3 - inzichtelijk maken van materiaalstromen en behoeften in de komende jaren - is het van groot belang dat de ketenregisseur of ketenregieteam een breed netwerk heeft de producenten en verwerkers van plastics en toegang heeft tot merkeigenaren en retailers. Het betreft hier ophalen en delen van gevoelige informatie in een sector die enorm in beweging is met aankomende wetgeving en waarbinnen samenwerking cruciaal is om de Nederlandse en Europese plasticindustrie toekomsbestendig te maken. Een regisseur of team van statuus is nodig om op de juiste niveaus bij marktpartijen, Verpact en overheden te kunnen schakelen en in actielijn 4 te komen tot gezamenlijke en gedragen afspraken.

Dit ketendoorbraakproject richt zich om die reden veel meer op de sociale innovatie van ketensamenwerking. Zonder inzicht in de ontwikkeling van de vraag kunnen verwerkende partijen niet investeren in nieuwe technologieën en/of capaciteitsuitbreidingen en verliest Nederland haar positie om kwalitatieve traceerbare plastics op de markt te brengen. Samen met de partijen moet een systeem ontwikkeld worden waarbij een marktplaats voor kwalitatieve circulaire plastics ontstaat. Om tot dit nieuwe systeem te komen is een onafhankelijke partij nodig die dat coördineert, vertrouwen wint, informatie ophaalt, belangen afweegt en ketensamenwerking tot stand brengt dat leidt tot het opstellen en naleven van afspraken. De consortiumpartners staan daarbij zelf aan de lat om te komen tot roadmaps om de transitie naar circulaire plastics te versnellen, maar die bereidheid is niet vanzelfsprekend. Zeker als er meer investeringen nodig zijn en lange termijn ketenafspraken

om voldoende zekerheid te bieden om grootschalige investeringen te doen. Dit betekent dat de koplopers aangejaagd moeten worden om tot roadmaps te komen, informatie op gezette tijden te delen en te verleiden om gerecycled plastics in te zetten. Het ontwikkelen van een planning (verkenningfase – ontwikkelfase – uitwerking en implementatie) is onderdeel van de coördinerende functie van de ketenregisseur of ketenregieteam.

Planning

De doorlooptijd van een ketendoorbraakproject is gemiddeld 3 tot 4 jaar. Een globale planning voor dit project in deze periode is als volgt:

2026 Q1	- Actielijn 1
2026 Q2 + Q3	- Actielijn 2
2026 Q4 + 2027 Q1 + Q2	- Actielijn 3
2027 Q3 + Q4	- Actielijn 4
2028 Q1 en daarna	- Actielijn 5

Kennisdeling

Het gebrek aan vraag- en aanbodinventarisatie is een breder probleem dat de transitie naar een circulaire economie belemmert. Dit geldt niet alleen voor circulaire plastics, maar ook voor andere circulaire materialen zoals gerecycled metaal, hout, textiel en biobased grondstoffen. De oorzaak ligt gedeeltelijk in de complexiteit van ketens, veelal vereenvoudigd naar 4 stappen (inzamelen, sorteren, recyclen & toepassen), maar in de praktijk een complex internationaal speelveld met – afhankelijk van type materiaal en toepassingen – tussen de 6 en 10 ketenstappen dus hetzelfde aantal partijen. Daarnaast ontbreken en prikkels om ketensamenwerking te intensiveren, om over meerdere ketenstappen heen na te denken over implicaties van bepaalde keuzes, evenals het uitwisselen van informatie over behoeftes, kwaliteit, materiaaleigenschappen, toepassing en verwerking.

Het ontbreken van zichtbare en stabiele vraag naar circulaire grondstoffen maakt dat investeringen risicovol lijken. Het gebrek aan data en transparantie in de keten maakt dat er geen centraal overzicht is waarop partijen kunnen anticiperen en de concurrentie met goedkope materialen van fossiele grondstoffen blijft een uitdaging.

De voorgestelde oplossingsrichting in deze aanvraag voor een ketendoorbraakproject bij het Versnellingshuis kan leiden tot een concrete testcase van een plan van aanpak om het 'kip-ei' verhaal rondom vraag en aanbod te doorbreken. Doel is om de aanpak transparant beschikbaar te stellen voor andere productgroepen en ketens.

Vertegenwoordigers vanuit het consortium (of ketenregisseur/ketenregieteam) zullen om die reden deelnemen aan de kennisdelingsactiviteiten van het Versnellingshuis, zoals de Leerkring Circulaire Ketensamenwerking en het actief delen van voorbeelden.

Elementen om kans op succes te vergroten

Naast de inzet van een onafhankelijke ketenregisseur/ketenregieteam via het Ketendoorbraakprogramma van Het Versnellingshuis Nederland Circulair:

- Ondersteuning aan de ketenregisseur van een neutrale organisatie om partijen bijeen te brengen
- Juridisch checks gedurende het proces, betrokkenheid van Autoriteit Consument & Markt
- Initieel commitment van zowel merkeigenaren / retailers als potentiële toeleveranciers
- Verkenning van mogelijke financiële ondersteuning voor marktintroductie vanuit bestaande regelingen (Groeifondsprogramma's, DEI++, NIKI, etc.)
- Support vanuit overheid, voor het adresseren van belemmeringen in regelgeving en vergunningen met als doel om die samen beet te pakken en op te lossen
- Inventarisatie bestaande en afgeronde initiatieven, o.a.:
 - [Versnellingshuis Circulaire Economie](#)
 - [Green Deal Kunststof Recyclaat goed op weg](#)
 - [Green Deal Betrouwbaar bewijs voor toepassen van kunststof recyclaat | Greendeals](#)
 - [Dutch Sustainable Growth Coalition](#); samenwerking multinationals
 - [EU Demand Creation](#); Initiatief gericht op vraagcreatie in EU-wetgeving
 - Nationaal Groeifonds Programma's [BioBased Circulair](#) (BBC) en [CircularPlasticsNL](#)
 - [Plastic Tafel](#), olv voorzitter Steven van Eijck

Bijlage: Output Report: Sustainable Feedstock Uptake Deep Dive

Context

De Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC) is een samenwerking van acht toonaangevende multinationals van Nederlandse oorsprong. Het doel is om duurzame bedrijfsmodellen te ontwikkelen door middel van samenwerking tussen meerdere belanghebbenden. De focus ligt op drie transitie-thema's: klimaat, circulariteit en sociale gelijkheid.

Hoofdpunten van de Deep Dive

1. Demand Signal Pathway:

- **Problemen:** Volatiele & beperkte vraag naar *recycled, circular & biobased* materialen.
- **Oplossingen:** Aggregatie van vraag, investeringen in technologieën, wegnemen van barrières, en samenwerking in de waardeketen.
- **Belangrijke Overwegingen:** Vroege adoptie stimuleren, productie opschalen, regelgeving verduidelijken, en kennisdeling bevorderen.

2. Wat zijn momenteel de grootste barrières voor de marktcreatie van gerecyclede grondstoffen?

- **Kosten:** De prijs van circulaire/duurzame grondstoffen ligt meestal boven de prijs van fossiele alternatieven, waardoor CEO's voor een dilemma staan.
- **Prijsvolatiliteit:** Er is een aanzienlijke schommeling in de prijs van materialen.
- **Marktvraag:** Er is geen sterke vraag naar circulaire producten, wat het moeilijk maakt om een overtuigende businesscase te bouwen.
- **Aanbod:** Hoogwaardige grondstoffen zijn duurder en het aanbod blijft laag.
- **Ontbrekende noodzaak:** Er is nog steeds een aanzienlijke voorraad nieuwe kunststoffen beschikbaar. Doelstellingen om recycalaat toe te passen zijn er pas vanaf 2030.
- **Vergunningen:** Het goedkeuringsproces voor nieuwe technologieën en projecten (bijv. een nieuwe productielocatie) mist flexibiliteit en duurt vaak lang.
- **Regelgeving:** Beleid en wetgeving voor het produceren en toepassen van recycalaat is onvoorspelbaar en inconsistent, ook tussen EU-lidstaten.
- **Gedeelde visies:** Er is geen eenduidig begrip en duidelijke definitie van duurzame grondstoffen (bijv. wordt pyrolyse als duurzaam beschouwd of niet?).
- **Afval mindset:** Er is nog steeds te veel afval en het idee dat "afval geen afval is maar een grondstof" heeft nog geen voet aan de grond gekregen.

- **Onderschatting:** In Nederland is er een structurele onderschatting van wat in een periode van 10 jaar kan worden bereikt.
- **Rol van de consument:** De rol van de consument wordt vaak over het hoofd gezien, hoewel zij cruciaal zijn voor het stimuleren van verandering.
- **Doelen:** Doelen zijn niet altijd goed gedefinieerd of duidelijk gedeeld.
- **Internationale concurrentie:** Europese markten worden uitgedaagd door concurrentie van wereldwijde markten

3. Belangrijkste Inzichten

- **Samenwerking:** Er is een sterke behoefte aan duidelijke regelgeving en proactieve investeringen.
- **Marktcondities:** Hoge kosten en zwakke marktvraag voor duurzame grondstoffen blijven uitdagingen.
- **Regulering:** EU-niveau harmonisatie is essentieel voor een gelijk speelveld.

4. Volgende Stappen

- **Conceptdefinitie:** Oplossingsrichting verder definiëren, potentiële barrières identificeren, en buitenlandse beleidsmaatregelen bestuderen.
- **Stakeholder Engagement:** Betrokkenheid van belangrijke spelers die een belang hebben bij een gezonde en volwassen recyclaatmarkt.
- **Uitvoering en Feedback:** Pilots lanceren om de haalbaarheid te testen en een adviesgroep oprichten voor continue feedback.